

УДК 026:37](477)"2022/2024";:004:016

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4\(46\)-4015-4025](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4(46)-4015-4025)

Матвійчук Оксана Євгенівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітнього лідерства Інституту післядипломної освіти, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-8555-3645>

Павленко Тетяна Степанівна науковий співробітник відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів і методичного супроводу освітянських бібліотек, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-3244-7897>

КРАЩІ ПРАКТИКИ РОБОТИ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ І НАУКИ (за матеріалами бібліографічного дослідження)

Анотація. У статті розкрито вступні положення та проаналізовано сучасний стан дослідження діяльності освітянських бібліотек України в умовах цифровізації освіти і науки. Наголошено на ролі освітянських бібліотек як важливої складової інформаційного забезпечення освіти педагогічної науки і практики, а також висвітлено їхню діяльність в умовах воєнного стану. Здійснено огляд наукових праць вітчизняних і зарубіжних дослідників, присвячених проблемам упровадження цифрових технологій, розвитку електронних ресурсів та організації інформаційно-бібліографічного обслуговування.

Обґрунтовано значення кращих бібліотечних практик як ефективних моделей інноваційної діяльності, що сприяють підвищенню якості послуг, оптимізації обслуговування користувачів і формуванню сучасного іміджу бібліотек. Визначено роль бібліографічних показників як інструменту систематизації, узагальнення й поширення професійного досвіду.

Охарактеризовано зміст і структуру науково-допоміжного бібліографічного показника «Бібліотека в епоху цифровізації освіти і науки», підготовленого Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського. Показано його значення для інформаційної підтримки фахівців, популяризації ресурсів і відображення актуальних тенденцій розвитку бібліотечної справи, зокрема розширення цифрових сервісів, використання соціальних медіа та створення власного мультимедійного контенту.

Розглянуто кращі практики роботи освітянських бібліотек за період 2022–2024 рр. в умовах інформатизації суспільства та повномасштабної російсько-української війни.

Визначено основні напрями кращих практик освітянських бібліотек, серед яких – упровадження інформаційно-комунікаційних технологій, розвиток електронних бібліотек і репозитаріїв, створення вебресурсів, формування інформаційної та медіакомпетентності користувачів.

Підкреслено необхідність подальшого узагальнення й поширення такого досвіду в професійному середовищі як важливої умови ефективного функціонування бібліотек у цифровому суспільстві.

Ключові слова: кращі практики, цифровізація, освітянські бібліотеки, бібліографічні показники.

Matviichuk Oksana Yevgenivna Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor, Lecturer of the Educational Leadership Department of Institute of In-Service Training Borys Hrinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-8555-3645>

Pavlenko Tetiana Stepanivna Researcher, Department of Scientific and Educational Information Resources and Methodological Support for Educational Libraries, the V. Sukhomlynskyi SSEL of Ukraine, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-3244-7897>

BEST PRACTICES OF EDUCATIONAL LIBRARIES IN THE ERA OF DIGITALIZATION OF EDUCATION AND SCIENCE (BASED ON A BIBLIOGRAPHIC STUDY)

Abstract. The article presents the introductory provisions and analyzes the current state of research on the activities of educational libraries in Ukraine under the conditions of the digitalization of education and science. Emphasis is placed on the role of educational libraries as an important component of information support for education, pedagogical science and practice; their functioning under martial law is also highlighted. A review of the scholarly works of domestic and foreign researchers devoted to the issues of implementing digital technologies, developing electronic resources, and organizing information and bibliographic services is carried out.

The significance of best library practices is substantiated as effective models of innovative activity that contribute to improving service quality, optimizing user services, and shaping the modern image of libraries. The role of bibliographic indexes as tools for the systematization, generalization, and dissemination of professional experience is determined.

The content and structure of the scholarly auxiliary bibliographic index Library in the Era of Digitalization of Education and Science, prepared by the V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine, are characterized. Its importance for the information support of specialists, the popularization of resources, and the reflection of current trends in the development of librarianship is demonstrated, in particular the expansion of digital services, the use of social media, and the creation of proprietary multimedia content.

The best practices of educational libraries for the period 2022–2024 are examined in the context of the informatization of society and the full-scale Russian-Ukrainian war.

The main directions of best practices in educational libraries are identified, including the implementation of information and communication technologies, the development of electronic libraries and repositories, the creation of web resources, and the formation of users' information and media literacy. The necessity of further generalization and dissemination of such experience within the professional community is emphasized as an important condition for the effective functioning of libraries in the digital society.

Keywords: best practices, digitalization, educational libraries, bibliographic indexes.

Постановка проблеми. Освітнянські бібліотеки – це одна з найбільших мереж бібліотек навчальних установ різних рівнів, яка забезпечує інформаційну підтримку розвитку освіти України, педагогічної науки та педагогічної практики. В умовах повномасштабної війни роль освітнянських бібліотек суттєво зростає, водночас загострюються й існуючі проблеми їх функціонування.

Руйнування інфраструктури, вимушене переміщення закладів освіти і користувачів, обмежене фінансування, втрата частини фондів та технічних ресурсів створюють серйозні виклики для стабільної діяльності бібліотек. Попри це, бібліотеки демонструють високий рівень адаптивності: активно впроваджують дистанційні форми обслуговування, розширюють доступ до електронних ресурсів, організовують онлайн-заходи та підтримують освітній процес в умовах кризи.

Окремого значення набуває бібліотерапевтична функція освітнянських бібліотек. В умовах психологічного напруження, спричиненого війною, бібліотеки виступають простором емоційної підтримки, сприяють подоланню стресу, розвитку критичного мислення та збереженню психічного здоров'я користувачів через читання, комунікацію та культурно-просвітницькі заходи.

Водночас існує низка системних проблем, що потребують наукового осмислення та практичного вирішення. Серед них – недостатній рівень цифровізації бібліотечних ресурсів, нерівномірний доступ до сучасних інформаційних технологій, потреба у підвищенні кваліфікації бібліотечних працівників у сфері цифрових сервісів, а також необхідність оновлення форм і методів роботи відповідно до запитів сучасних користувачів. Важливим залишається питання інтеграції освітянських бібліотек у глобальний інформаційний простір та розвитку партнерських зв'язків.

Актуальність дослідження підсилюється необхідністю узагальнення та поширення кращих практик діяльності бібліотек як інтерактивних інформаційних центрів. Такі практики відображаються у фахових періодичних виданнях («Бібліотечна планета», «Вісник Книжкової палати», «Бібліотечний вісник», «Науково-педагогічні студії»), матеріалах науково-практичних конференцій, а також на офіційних вебсайтах бібліотек, у соціальних мережах і науково-допоміжних бібліографічних покажчиках.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зростання наукового інтересу до проблематики впровадження кращих практик у діяльність бібліотек, зокрема щодо розвитку цифрових сервісів, удосконалення інформаційно-бібліографічного обслуговування та розширення електронних ресурсів. Зазначені аспекти висвітлено у працях Г. Колоскової, Н. Кропчевої, Ж. Самохіної, Sarika T. Jaytakar, Asharam Pal та інших дослідників. У цих наукових розвідках проаналізовано як теоретичні засади ефективного функціонування бібліотек, так і практичні кейси впровадження інноваційних підходів у бібліотечну діяльність. Автори акцентують увагу на трансформації бібліотек у сучасні інформаційні центри, здатні оперативно реагувати на виклики цифрового суспільства та забезпечувати якісне інформаційне обслуговування користувачів.

Проблеми цифровізації освіти та розвитку інформаційного середовища навчання досліджували В. Биков, В. Кухаренко, Н. Морзе, О. Овчарук, О. Спірін, М. Шишкіна, а також зарубіжні вчені Т. Бейтс, М. Веллер, Н. Селвін, Дж. Сіменс та ін.

Окремі аспекти діяльності освітянських бібліотек, їхню роль в інформаційному забезпеченні педагогічної науки й освіти висвітлено у працях вітчизняних учених Л. Березівської, Н. Дяченко, С. Зозулі, П. Рогової, Л. Пономаренко, О. Яценко.

Провідним галузевим науково-методичним центром мережі освітянських бібліотек є Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, пріоритетом діяльності якої є надання допомоги в самоосвітній діяльності бібліотечних фахівців закладів дошкільної,

повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої і післядипломної освіти, наукових інститутів НАПН України, а також спеціалістів суміжних галузей, які за родом своєї діяльності потребують використання бібліотечнознавчих документів.

У сучасних умовах важливо знати про кращі практики діяльності освітянських бібліотек, узагальнювати та популяризувати їх серед фахової спільноти. Вивчення й систематизація такого досвіду стає можливим завдяки створенню та поширенню науково-допоміжних бібліографічних показників.

Про актуальність бібліографічних показників як інформаційного ресурсу з питань освіти свідчать численні публікації провідних українських і зарубіжних вчених, зокрема О. Веремчук, О. Дікунової, Т. Добко, В. Кононенко, О. Коршунова, О. Лебедюк, В. Лутовинової, О. Матвійчук, Ю. Остапчук, Т. Павленко, Л. Пономаренко, П. Рогової, Л. Самчук, Л. Трачук, В. Хівренко, Г. Швецової-Водки, О. Яценка, та ін.

Як приклад хочемо відзначити науково-допоміжний бібліографічний показник «Бібліотека в епоху цифровізації освіти і науки», який містить інформацію про книги, статті з наукових збірників, періодичних і продовжуваних видань, а також електронні ресурси (зокрема матеріали відеохостингу YouTube) українською та іноземними мовами за період 2022–2024 рр. Такі видання допомагають бібліотекарям і користувачам сформувати цілісне уявлення про діяльність бібліотек та дізнатися про стан їх цифровізації навіть в умовах повномасштабної російсько-української війни.

Мета статті – висвітлити кращі практики роботи освітянських бібліотек та узагальнити бібліографічну інформацію, представлену в науково-допоміжному бібліографічному показнику «Бібліотека в епоху цифровізації освіти і науки». **Завдання дослідження** – поширити інформацію про успішні практики діяльності освітянських бібліотек серед бібліотечних фахівців і користувачів.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано комплекс теоретичних та емпіричних методів дослідження, серед яких: методи джерелознавчого пошуку, аналізу та систематизації наукових джерел (для визначення стану розробленості наукової проблеми); синтез, узагальнення.

Виклад основного матеріалу.

Ера цифровізації в освіті та науці передбачає інтеграцію передових технологій для створення, доступу та аналізу інформації, що безпосередньо відображається у діяльності бібліотек. Електронні ресурси стали ключовим елементом відкритого інформаційного простору бібліотек і суттєво змінили підходи до задоволення інформаційних запитів користувачів. В Україні вже сформувалися успішні приклади діяльності (так звані *best practices*)

освітнянських бібліотек України в умовах цифровізації освіти і науки. Це перевірені методи, техніки та процеси, які забезпечують оптимальні результати й вважаються найбільш ефективними для досягнення поставлених цілей.

Такі практики узагальнюють успішний досвід, підвищують ефективність роботи та допомагають уникати типових помилок. Вони заслуговують на поширення, масштабування та наслідування. Найкращі практики також розглядають як моделі діяльності або спеціальні методики, що можуть слугувати орієнтиром для впровадження інновацій у професійній сфері.

Кращі бібліотечні практики спрямовані на підвищення якості бібліотечних послуг, оптимізації обслуговування, залучення нових користувачів, формування сучасного іміджу бібліотечної установи.

Як зазначають дослідники М. Таєнчук, Г. Ковальський, важливо, щоб усі кращі бібліотечні практики набували розголосу, діставали підтримку й поширення [5]. Активізація процесу переходу бібліотечних установ до нових технологій, організаційних рішень, обумовлена зростаючими суспільними запитами.

Бібліографічні показники виступають фундаментальною формою розповсюдження інформації, забезпечуючи систематизацію, облік та швидкий пошук документів. Вони виконують роль навігатора в інформаційному просторі, популяризують наукові видання, літературу та сприяють їх введенню в науковий або культурний обіг.

Науково-допоміжний бібліографічний показник «Бібліотека в епоху цифровізації освіти і науки» підготовлено в межах наукового дослідження Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В.О. Сухомлинського «Освітнянські бібліотеки як суб'єкт проектування освітнього середовища в умовах цифровізації» (2023–2025) [2].

Мета показника – сприяти самоосвітній діяльності фахівців книгозбірень, що входять до мережі освітнянських бібліотек України, а також популяризувати й систематизувати документи та інформаційні ресурси, зокрема матеріали соціальних мереж.

У виданні представлено джерела, що висвітлюють правові засади функціонування бібліотек в умовах цифровізації освіти і науки, окреслюють тенденції їх розвитку як сучасних інформаційних центрів, а також розкривають актуальні питання теорії, методики й практики бібліотечної справи, організації діяльності книгозбірень і впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у їхню роботу.

Особливу увагу приділено здобуткам вітчизняного та зарубіжного галузевого бібліотекознавства, а також консолідації бібліографічної інформації щодо ролі бібліотек у контексті цифровізації освіти і науки.

З метою забезпечення оперативного доступу до повнотекстових документів, що є особливо важливим у сучасних умовах, у бібліографічному покажчику подано покликання (URL) на відповідні ресурси в мережі Інтернет.

Бібліографічний покажчик містить інформацію про книги, статті з наукових збірників, періодичних і продовжуваних видань, електронні ресурси України і зарубіжних країн за період 2022–2024 рр. із актуальних питань теорії, методики та практики бібліотечної діяльності, організації роботи бібліотек на сучасному етапі.

Вперше представлено бібліографічні описи на відеоматеріали з YouTube каналів бібліотек, громадських бібліотечних організацій, видавництв, закладів освіти.

Серед матеріалів, представлених у покажчику, на особливу увагу заслуговує практичний досвід освітянських бібліотек, зокрема в умовах воєнного стану в Україні. Одним із ключових завдань бібліотек сьогодні є забезпечення інформаційного супроводу освітнього процесу в закладах освіти.

Зокрема, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського спрямовує свою діяльність на задоволення інформаційних потреб передусім учасників освітнього процесу — науковців, педагогів, здобувачів освіти, бібліотекарів, батьків учнів — шляхом надання достовірної та актуальної інформації. У сучасних умовах бібліотека дедалі більше функціонує як віртуальна установа [1].

Шкільні бібліотеки також зазнають трансформації, перетворюючись на сучасні віртуальні інформаційні центри, що виконують широкий спектр функцій: інформаційну, освітню, розвивальну, культурну, виховну, дозвілльєву та психоемоційну [3].

Водночас кількість наукових і методичних публікацій із цієї проблематики залишається недостатньою з огляду на масштаб і розгалуженість мережі освітянських бібліотек, що зумовлює потребу в подальших дослідженнях та узагальненні практичного досвіду.

Аналіз кращих практик засвідчив, що найчастіше бібліотекарі діляться досвідом із питань упровадження цифрових технологій; використання автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем; розвитку електронних бібліотек, архівів і репозитаріїв; створення вебпорталів і вебсайтів бібліотек; застосування соціальних медіа в бібліотечній діяльності.

У результаті масштабної цифровізації відбувається розширення спектра бібліотечних послуг і сервісів. У покажчику висвітлено кращі практики щодо створення, змістового наповнення, функціональних можливостей і призначення бібліотечних вебпорталів і сайтів, а також

використання блогів і соціальних медіа як інструментів комунікації з користувачами. Особливу увагу приділено аналізу представництва бібліотек у соціальних мережах.

У виданні представлено практики роботи бібліотек із питань комплектування, організації, обліку, збереження та використання бібліотечних фондів і інформаційних ресурсів, зокрема історико-культурних колекцій; каталогізування, бібліографічного опису, систематизації та предметизації документів; організації інформаційного пошуку та функціонування інформаційно-пошукових систем. Висвітлено також особливості процесу комплектування, його історичні аспекти, основні джерела та специфіку обліку.

Окремий блок становлять матеріали про роботу з рідкісними й цінними виданнями та колекціями у фондах провідних бібліотек України, зокрема Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Львівської наукової бібліотеки імені В. Стефаника, а також бібліотек закладів вищої освіти.

Вартими уваги є публікації, присвячені досвіду формування інформаційної, медіа- та читачької компетентностей користувачів – учнів, студентів, педагогів і бібліотекарів. Автори-практики зазначають, що сучасні технології істотно впливають на читачькі практики та способи сприйняття інформації. Поширення електронних книг, вебпорталів, соціальних медіа й мобільних застосунків зумовлює перехід від лінійного читання до фрагментарного — перегляду, сканування та вибіркового ознайомлення з текстом. Водночас цифрові технології підвищують швидкість, зручність і доступність читання: мобільні пристрої дають змогу отримувати доступ до текстів будь-де і будь-коли.

У цих умовах бібліотеки не лише активно використовують ресурси мережі Інтернет, а й створюють власні YouTube-канали, що сприяє розширенню аудиторії користувачів, підвищенню доступності контенту, популяризації освітніх і культурних програм та посиленню взаємодії з громадою.

YouTube-канали бібліотек транслюють різноманітний контент, зокрема онлайн-заходи – конференції, семінари, вебінари з актуальних питань бібліотечної справи: «Бібліотечна справа у сучасних інформаційно-комунікативних процесах: тенденції та перспективи» (Наукова бібліотека НаУ «Острозька академія»), «Бібліотечний цифровий контент епохи штучного інтелекту» (ХОВ, УБА), «Електронні бібліотеки» (НБУ ім. Ярослава Мудрого), «Бібліотека – інклюзивний простір для дозвілля» (Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека).

Значна кількість відеоматеріалів присвячена безпосередньо питанням цифровізації освіти і науки та ролі бібліотек у цих процесах: розвитку цифрових послуг, упровадженню сучасних технологій у діяльність бібліотек коледжів, оцифруванню книжкових, архівних і музейних фондів, використанню штучного інтелекту, зокрема ChatGPT, у бібліотечній практиці.

Окремий блок становлять практикоорієнтовані матеріали, що висвітлюють питання організації бібліотечної діяльності: інвентаризації фондів (порядок, методи, вимоги), їх актуалізації та збереження в умовах сьогодення, формування та організації бібліотечних фондів, списання документів, ведення бібліотечної статистики тощо.

Найбільш поширеними є відео читань, лекцій, презентацій та оглядів книг, майстер-класів, бібліотечних уроків.

Електронні ресурси YouTube-каналів бібліотек охоплюють відеоматеріали про інноваційні технології в бібліотечно-інформаційній діяльності, планово-звітну та нормативну документацію, вебіари щодо розвитку читацької компетентності, інструменти просування бібліотек у соціальних мережах, а також питання співпраці з видавництвами. Значна увага приділяється темам електронних бібліотек і цифрових колекцій, створенню хабів цифрової освіти, підвищенню професійних компетентностей бібліотекарів, а також викликам, пов'язаним із розвитком штучного інтелекту та поширенням дезінформації.

Окрему групу становлять матеріали, присвячені актуальним суспільним викликам: забезпеченню безбар'єрності та психосоціальної підтримки в бібліотеках, створенню інклюзивного середовища в закладах освіти, розвитку цифрових можливостей для людей з інвалідністю. Водночас бібліотеки залишаються важливими осередками національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

Висновки. Отже, цифровізація освіти і науки суттєво трансформує діяльність бібліотек, перетворюючи їх на сучасні інтерактивні інформаційні центри, що забезпечують широкий доступ до знань і ресурсів. У цих умовах особливого значення набувають кращі бібліотечні практики як ефективні моделі впровадження інновацій, підвищення якості послуг і адаптації до нових суспільних запитів.

Науково-допоміжний бібліографічний показник «Бібліотека в епоху цифровізації освіти і науки» виступає важливим інструментом систематизації та популяризації такого досвіду, сприяє професійному розвитку бібліотекарів і розширенню інформаційного простору. Він відображає сучасні тенденції розвитку бібліотечної справи, зокрема активне впровадження цифрових технологій, розширення онлайн-сервісів, використання соціальних медіа та формування нових компетентностей користувачів.

Водночас дослідження засвідчує потребу в подальшому узагальненні та поширенні напрацьованого досвіду, що є необхідною умовою ефективного функціонування бібліотек у цифровому суспільстві, особливо в умовах сучасних викликів, зокрема воєнного стану в Україні.

Література:

1. Березівська Л. Д., Закатнов Д. О., Тарнавська С. В., Лобановська І. Г. Діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського в умовах воєнного стану. *Вісн. Національної академії педагогічних наук України*. 2022. № 4(1). URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4128> (дата звернення: 10.03.2026).
2. Бібліотека в епоху цифровізації освіти і науки : наук.-допом. бібліогр. покажч. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: А. І. Рубан, О. Є. Матвійчук, О. В. Вишняк ; наук. ред. Л. О. Пономаренко]. Київ : ЯМЧИНСЬКИЙ О. В., 2025. 248 с. URL: https://dnrb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/11/Library_in_the_era_of_digitalization_of_information_and_science-2025.pdf (дата звернення: 10.03.2026).
3. Кошарна В. О. Виклики часу: діяльність шкільної бібліотеки в умовах воєнного стану: [із досвіду роботи б-ки Запоріж. гімназії № 12 Запоріж. міськради]. *Позашкільля Запоріжжя*. 2023. № 17. URL: https://drive.google.com/file/d/1SJ1f36A6jU6ELM4chLQl_xrPY19cHRq/view (дата звернення: 09.03.2026).
4. Макарова М. Цифрові проекти у бібліотечній сфері України. *Цифрова платформа : інформ. технології в соціокультур. сфері*. 2024. Т. 7, № 1. С. 123–138. URL: <http://infotech-http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/article/view/307014> (дата звернення: 09.03.2026).
5. Таснчук М. В., Ковальський Г. Є. Особливості комунікації бібліотеки в епоху цифровізації. *Вісн. студент. наук. т-ва Донец. нац. ун-ту ім. Василя Стуса*. / редкол. Хаджинов І. В. (голова) та ін. Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2019. Т. 1, вип. 11. С. 165–170. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/6701> (дата звернення: 10.03.2026).

References:

1. Berezivska, L., Zakatnov, D., Tarnavska, S., & Lobanovska, I. (2022). Diialnist Derzhavnoi naukovo-pedahohichnoi biblioteki Ukrainy imeni V. O. Sukhomlynskoho v umovakh voiennoho stanu [Activities of V.O. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine in Wartime]. *Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*, 4(1). <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4128> [in Ukrainian].
2. Ruban, A. I., Matviichuk, O. Ye., & Vyshniak, O. V. (Comps.) (2025). *Biblioteka v epokhu tsyvrovizatsii osvity i nauky: Naukovo-dopomizhnyi bibliohrafichnyi pokazhchyk [Libraries in the Era of Digitalisation of Education and Science: Scientific and Supporting Bibliographic Index]*. FOP Yamchynskyi O. V. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747096/> [in Ukrainian].
3. Kosharna, V. O. (2023). Vyklyky chasu: Diialnist shkilnoi biblioteki v umovakh voiennoho stanu: [Iz dosvidu roboty b-ky Zaporiz. himnazii № 12 Zaporiz. miskrady]. *Pozashkillia Zaporizhzhia*, (17). https://drive.google.com/file/d/1SJ1f36A6jU6ELM4chLQl_xrPY19cHRq/view [in Ukrainian].

4. Makarova, M. (2024). Tsyfrovi proiekty u bibliotechnii sferi Ukrainy [Digital Projects in the Library Field of Ukraine]. *Tsyfrova platforma: Informatsiini tekhnologii v sotsiokulturnii sferi*, 7(1), 123–138. <http://infotech-soccult.knukim.edu.ua/article/view/307014> [in Ukrainian].

5. Taienchuk, M. V., & Kovalskyi, H. Ye. (2019). Osoblyvosti komunikatsii biblioteki v epokhu tsyfrovizatsii [Features of Library Communication in Epoch of Cifrovizacii]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa*, 1(11), 165–170. <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/6701> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 16.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.04.2026